

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **S., B.**, proti povinnej: **K. Š.**, posledne bývajúca v B., tohto času na neznámom mieste, zastúpenej **J. G.**, súdnou tajomníčkou, Okresného súdu Bratislava II, vedenej exekútorom **Mgr. V. U.**, so sídlom úradu v Bratislave na **L.**, na Okresnom súde Bratislava II. vedenej pod sp. zn. 37 Er 6082/2006,

pre vymoženie pohľadávky 16,60 eur, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2012, č. k. 18 CoE 635/2010 – 17, jednomyselne takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2012, č. k. 18 CoE 635/2010–17 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II. z 10. novembra 2009, č. k. 37 Er 6082/2006–10 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnená podala 2. októbra 2006 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 500 Sk (16,60 eur) s príslušenstvom. Povinnosť zaplatiť túto sumu bola povinnej uložená rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 1, vydaným v konaní o priestupku, ktoré nadobudlo právoplatnosť a stalo sa vykonateľným 17. septembra 2004.

Okresný súd Bratislava II. uznesením z 11. mája 2009, č. k. 36 Er 6082/2006-5 exekúciu podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil s odôvodnením straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty. Následne uznesením z 10. novembra 2009, č. k. 36 Er 6082/2006-10 oprávnenú zaviazal zaplatiť exekútorovi

47,8 eur trov exekúcie. O trovách exekúcie rozhodol s odkazom na § 200 ods. 2 Exekučného zákona.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. januára 2012, č. k. 18 CoE 635/2010-17 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení viedol, že k zastaveniu exekúcie nedošlo zavinením povinného, ale v dôsledku zániku práva márnym uplynutím času, preto povinného nie je možné zaviazať na zaplatenie náhrady týchto trov. Zodpovednosť za výsledok exekučného konania má oprávnená, keďže ide o jej procesný neúspech (jej pohľadávka nebola uspokojená). Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zaviazal oprávnenú na zaplatenie náhrady trov exekúcie.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo 14. februára 2012 právoplatnosť.

Proti rozhodnutiu exekučného súdu v časti o trovách exekúcie a rozhodnutiu odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolateľ“) mimoriadne dovolanie a navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že tak robí na podnet oprávnenej, pretože napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že konanie súdov je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že ich rozhodnutia v časti o trovách exekúcie spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (dovolacie dôvody podľa § 243f ods. 1 písm. b) a c) O. s. p.). Podľa dovolateľa súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej náklady za výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie ustanovenia § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to, že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Podľa dovolateľa v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovený predpoklad a preto nebol dôvod pre použitie vyššie uvedenej výnimky. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie,

neprihádza do úvahy jej procesné zavinenie za to, že exekúcia musela byť zastavená z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Dovolateľ tiež poukázal na to, že v zmysle § 203 ods. 2 Exekučného poriadku možno náhradu nevyhnutných trov exekúcie uložiť oprávnenému vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na úhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný.

Ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie. Procesné zavinenie oprávneného nemožno bez ďalšieho založiť len na tom, že urobil dispozičný úkon – podal návrh na exekúciu. Ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť ani jednej procesnej strane, riziko neúspechu musí znášať súdny exekútor.

Oprávnená sa s obsahom mimoriadneho dovolania stotožnila.

Súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O. s. p.) v lehote jedného roka (§ 243g O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný. Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie. Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku teda umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu vyplývajúcu z § 197 ods. 1 Exekučného poriadku a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Podmienkou takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Pod „zavinením“ oprávneného v zmysle vyššie citovaného ustanovenia možno rozumieť iba také porušenie procesných predpisov oprávneným, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že ak oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádzalo do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na vykonanie predmetného exekučného titulu. Oprávnená postup exekútora a exekučného súdu a dĺžku exekučného konania (t. j. vykonanie exekučného titulu do uplynutia prekluzívnej lehoty) nemohla ovplyvniť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov (o trovách exekúcie) spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nim mimoriadne dovolanie (§ 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b) a c) O. s. p.). Najvyšší súd vzhľadom na to mimoriadnemu dovolaniu vyhovel, rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil. Keďže rovnakou vadou, pre ktorú bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu, trpí aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, odvolací súd ho zrušil tiež, a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Bratislava II. na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej vo veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (vid' primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. marca 2013

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková